

Besluit **Accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Bachelor in de bouw (professioneel gerichte bachelor) van de Katholieke Hogeschool Kempen**

datum	1. Inleiding
31 augustus 2012	Bij brief van 18 april 2012 heeft het instellingsbestuur van de Katholieke Hogeschool Kempen te Geel een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse
onderwerp	Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Bachelor in de bouw (professioneel
accreditatierapport en -besluit (000460)	gerichte bachelor). Deze aanvraag is ontvangen op 18 april 2012 en ontvankelijk verklaard op 2 juli 2012.
bijlage	
2	

De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Lucie Vandewalle, hoogleraar en afdelingshoofd bouwmaterialen en bouwtechnieken, Katholieke Universiteit Leuven;

Leden:

- Oliver Holz, projectcoördinator en docent aan de Specifieke Lerarenopleiding van de HUBrussel;
- Luc Maertens, voormalig technisch directeur Besix, medeoprichter van en docent in de richting waterbouwkunde van de Katholieke Hogeschool Sint-Lieven;
- Marc Claus, technisch directeur bouwbedrijf van Roey N.V.

Secretaris:

- Daphne Carolus, stafmedewerker kwaliteitszorg VLHORA.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 11, 12 en 13 oktober 2011. Het visitatierapport dateert van 27 maart 2012.

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLUHR vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

3. Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen

Het competentieprofiel van de opleiding volgt uit een deelname aan het OOF-project BAOBAP (bouwen aan een Algemeen Opleidingsprofiel met begeleiding van en door Associatiepartners) in 2007. Het resultaat was een gemeenschappelijk competentieprofiel dat tevens de individuele profilering van de drie afzonderlijke opleidingen weergeeft. De competenties zijn uitgeschreven in drie beheersingsniveaus, de commissie vindt dat er sprake is van een duidelijk competentieprofiel. De opleiding profileert zich door aandacht te besteden aan duurzaam bouwen. De commissie is van oordeel dat het profiel van de opleiding adequaat is afgestemd op de verschillende Vlaamse en Europese kwalificatiestructuren. Hoewel de learning outcomes werden verwerkt in de associatiematrix, beveelt de commissie aan om tevens de link met het daaruit afgeleide eigen competentieprofiel uit te werken.

De opleiding heeft zich vergeleken met diverse Europese partnerinstellingen en met het werkveld. Ook zijn de lectoren betrokken geweest bij het opstellen van de eindkwalificaties. Zowel studenten als docenten bleken tijdens het locatiebezoek zeer goed op de hoogte van de competenties en eindkwalificaties. De commissie is positief over de eindkwalificaties en de wijze waarop ze tot stand gekomen zijn.

Programma

Kennisontwikkeling van studenten gebeurt via aan het beroepenveld gerelateerd studiemateriaal, vakliteratuur, casussen en directe interactie met het beroepenveld. De opleiding kent een projectmatige benadering waarbij de projecten steeds op de beroepspraktijk gericht zijn. Daarnaast krijgen studenten ook les van gastlectoren, zijnde vakexperts van buiten de instelling. Studenten hebben aan het einde van hun opleiding een intensieve kennismaking met het beroepenveld, de bachelorproef is gelinkt aan een stage van 17 weken. De commissie oordeelt dat de professionele gerichtheid van het programma goed is vormgegeven.

De doelstellingen zijn adequaat in het programma vertaald, dit komt mede doordat eerst de eindkwalificaties zijn opgesteld voordat het programma ontstond. De vertaling hiervan in de ECTS-fisches kan nog duidelijker.

Pagina 3 van 9 De focus op duurzaam bouwen is goed uitgewerkt in het programma. Positief is voorts dat de opleiding werkt aan internationalisering en internationalisering@home dagen organiseert. Als aanbeveling geeft de commissie mee dat meer aandacht besteed zou moeten worden aan CAD-opleidingsonderdelen en in het bijzonder 3D-tekenen en dat de opleiding zou moeten overwegen meer ruimte en variëteit te creëren in het keuzeonderwijs.

De disciplines van het bouwdomein komen terug in de verticale pijlers waarop de opleiding gestoeld is. Hierin herkent de commissie verdieping en competentieopbouw over de jaren heen. De horizontale thema's zorgen voor samenhang van de verschillende opleidingsonderdelen per jaar. Elk thema bestaat steeds uit een project, opleidingsonderdelen die niet direct verband houden met het project en opleidingsonderdelen die wel direct verband houden met het project. De commissie vindt de opbouw van het programma als zodanig positief omdat studenten hierdoor de theorie en praktijk met elkaar leren verbinden. De commissie vindt de volgtijdelijkheid van de vakken niet altijd logisch en beveelt voor enkele specifieke onderdelen aan om dit te verbeteren, maar is positief over de opbouw van het programma als geheel.

Uit de systematiek voor het monitoren van de studielast die functioneert op basis van simulaties maar ook uit de inschatting van docenten, blijkt een studiebelasting van 23 tot 26 uur per studiepunt voor eerstejaars en 25 tot 31 uur per studiepunt voor tweedejaars. De subjectieve studietijdmetingen onder studenten bevestigen dit beeld. De commissie erkent dat de begrote studietijd per studiepunt zoals die uit de enquêtes blijkt, overeenkomt met de decretaal bepaalde grenzen. De commissie merkt wel op dat de gegeven cijfers slechts indicatief zijn. Gezien het korte bestaan van de opleiding is meer systematische data nog niet beschikbaar. De commissie vertrouwt erop dat de opleiding de studietijdmetingen zal aanhouden en de resultaten als aanleiding zal beschouwen voor eventuele bijstellingen in het curriculum.

De opleiding bestaat uit drie studiejaren van elk zestig punten en voldoet hiermee aan de formele eisen met betrekking tot de minimale studieomvang van een professioneel gerichte bachelor.

De studenteninstroom bestaat voornamelijk uit achttienjarigen die een voltijds studietraject volgen. Deze studenten hebben een diverse achtergrond. De opleiding hanteert verschillende instrumenten om de doorstroom te bevorderen en organiseert vier examenperiodes in het eerste jaar om een meer systematische feedback te garanderen en studieproblemen snel te kunnen detecteren. Daarnaast zet de opleiding student-tutores in en combineert in de projecten studenten met een verschillende achtergrond waardoor studenten elkaar ondersteunen en aanvullen. Van de deeltijdse trajecten maakten studenten nog geen gebruik. De instelling heeft wel een uitgebreide en goed uitgewerkte EVC- en EVK-procedure. De commissie is positief over de maatregelen die de opleiding neemt om de studievoortgang te stimuleren en om te gaan met de differentiatie in studieachtergrond van instromende studenten.

De commissie is van mening dat de opleiding veel aandacht heeft geschonken aan de afstemming van de vormgeving met de inhoud van het programma. De onderwijsvormen zijn daarbij zeer gevarieerd en aangepast aan de inhoud. De didactische werkvormen houden ook steeds rekening met de individuele leerstijlen. De samenstelling van de projectteams is gericht op heterogeniteit, binnen het team neemt elke student telkens een verschillende rol op zich. In het derde jaar mogen studenten de groepen zelf samenstellen.

Pagina 4 van 9 Ondersteuning bij de projecten gebeurt enkel op initiatief van de student zelf. De commissie vindt dat de opleiding studenten zo goed mogelijk begeleidt in een zelfsturend leerproces door middel van het ter beschikking stellen van de studentenhandleiding, de projectboeken en de sjablonen. Ze vindt wel dat een schriftelijke neerslag zou moeten bestaan van de theoretische aspecten van de workshops, opdat studenten de inhoud integraal kunnen raadplegen. De commissie vindt dat de labosessies voor verbetering vatbaar zijn en acht het van belang dat studenten tijdens de labosessies ook basistesten uit de bouwsector te zien krijgen, opdat ze weten wat deze processen inhouden.

De projecten worden geëvalueerd in termen van het afgeleverde product en het proces dat de student doorlopen heeft. Het door het lectorenteam bepaalde cijfer op het eindproduct bepaalt tweederde van het eindcijfer en het behaalde cijfer op het proces een derde. Dat laatste cijfer komt tot stand op basis van co-assessment en een individuele 'correctiefactor' op basis van peer-assessment. De commissie apprecieert de grote objectiviteit waarmee de opleiding probeert tot een eindscore te komen binnen de projecten. Ook in de klassiekere vormen van evaluatie slaagt de opleiding erin de objectiviteit te bewaren door middel van normantwoorden en verbeteringssleutels. De commissie heeft op basis van de ingekeken examens kunnen concluderen dat het niveau van de examenvragen op peil is voor een professionele bachelor Bouw.

Inzet van personeel

De commissie heeft kunnen vaststellen dat meer dan de helft van de lectoren van de opleiding praktijkervaring heeft. De ervaring is algemeen en uiteenlopend maar richt zich tevens specifiek op de doelstellingen duurzaam bouwen, ondernemerschap en de internationale context. De opleiding onderhoudt verder systematische contacten met bedrijven en organisaties uit de sector en ontleent casussen aan deze contacten. De samenwerking en het overleg met docenten van de opleiding zijn zowel formeel als informeel zeer frequent, aldus vertegenwoordigers van het werkveld. De commissie vindt het positief dat de werkvormen en het programma de docenten in staat stellen om hun professionele gerichtheid op adequate wijze te vertolken in het onderwijs.

De student-docent ratio lag in het academiejaar 2010-2011 op 16:1. De commissie is van oordeel dat deze ratio wel degelijk hoog ligt wanneer men in acht neemt dat de gemiddelde ratio in Vlaamse professionele bacheloropleidingen op 12:1 tot 14:1 ligt. De commissie wil hiervoor dan ook de aandacht vragen opdat de sterk interactieve werkvormen en de keuze om in kleinere groepen te werken, niet in het gedrang zouden kunnen komen. De commissie concludeert dat het aantal personeelsleden voldoende is om in de onderwijskundige en andere opdrachten te voorzien. Het hoge aantal voltijdse medewerkers waarborgen daarbij de stabiliteit van het docentenkorps en daarom bij uitbreiding ook die van het programma.

Van de 25 ingezette medewerkers met een onderwijsopdracht hadden er vijf een diploma Burgerlijk ingenieur Bouwkunde of Architect, vijf een diploma Industrieel ingenieur Bouwkunde, drie een diploma Architect, vier waren Burgerlijk of industrieel ingenieur in een andere discipline, drie hadden een Master in de pedagogie en vier een master in de filologie, vertalen of godsdienst. Dertien van de 25 lectoren hadden dus een bouwkundig diploma, zij verankeren de opleidingsspecifieke competenties in het programma. Twee pedagogen verbreden de aanwezigheid van onderwijskundige competenties, zeven verankeren verder de onderwijservaring en brengen enkele specifieke competenties binnen

Pagina 5 van 9 in de opleiding. De opleidingscoördinator is een drijvende kracht in de uitvoering van het professionaliseringsbeleid, hetgeen door de docenten gewaardeerd wordt.

Voorzieningen

De campus waar de opleiding is gevestigd is goed geëquipeerd. De commissie merkt echter wel dat het voor de opleiding specifieke labo niet toereikend is omdat het niet toelaat dat studenten tijdens de labo's basistesten uit de bouw zien. Los hiervan is de commissie positief over de faciliteiten. Zo zet de instelling in op het vergemakkelijken en aanmoedigen van het gebruik van laptops door docenten en studenten en is daarom een draadloos netwerk voorzien. Verder maakt de opleiding gebruik van Toledo voor het verspreiden van studiemateriaal, roosters en andere mededelingen. Het panel vindt dat de voorzieningen toereikend zijn en de opleiding in staat stellen om het onderwijs te verzorgen.

De begeleiding van de studenten gebeurt volgens de commissie op excellente wijze. De opleiding hanteert een aantal begeleidingsinstrumenten zoals een groeiportfolio, een competentiebarometer en de begeleiding door student-tutoren. Studenten worden begeleid door een coach, elke student krijgt een coach toegewezen. De commissie merkt wel op dat de opleiding bij de inhoudelijke aansturing van de bachelorproef meer op de voorgrond mag treden. Voor het positieve oordeel van de commissie spelen de laagdrempelige communicatie en de sterke opvolging van de coaches, maar ook door de lectoren speelt hierin een belangrijke rol.

Interne kwaliteitszorg

Het kwaliteitsbeleid op hogeschoolniveau is opgezet volgens het EFQM-model. De commissie heeft gezien dat dit beleid op faculteits- en opleidingsniveau wordt uitgevoerd. Op departementsniveau bestaat een rotatieplan voor de bevragingen. De opleiding heeft al diverse bevragingen uitgevoerd. Naast de formele bevragingen staat de opleiding ook open voor informele feedback. Voor de opleiding geldt dat de verbeteracties zijn geïntegreerd in het operationele jaarplan van het departement. Voor het jaar 2010-2011 bepaalde het departement onder andere de volgende prioriteiten: verfijnen en versterken van de organisatiestructuur, functioneringsgesprekken, realisatie B-blok, laptopbeleid, kwaliteit, studiemateriaal en onderwijsrendement. De commissie concludeert dat de vertaling van het centrale kwaliteitsbeleid naar de opleiding naar behoren functioneert.

De maatregelen tot verbetering worden niet enkel gevormd aan de hand van de verschillende bevragingen maar ook evoluties in het vakgebied en in de maatschappij spelen hierin een rol. De doorgevoerde verbeteringen komen tot stand door middel van nauwe betrokkenheid van diverse stakeholders. De commissie waardeert de wil tot verbetering en het effectief uitvoeren van aanpassingen in het kader van kwaliteitsverbetering.

De betrokkenheid van verschillende actoren bij de kwaliteitszorg is de commissie duidelijk geworden tijdens het locatiebezoek. De medewerkers participeren binnen verschillende medezeggenschapsorganen, raden en werkgroepen. De studenten nemen deel aan diverse raden en de studentenraad wordt sterk betrokken bij alle beleidsbeslissingen binnen de opleiding en het departement. De betrokkenheid van alumni is nog zeer beperkt omdat de opleiding wegens haar korte bestaan nog weinig alumni heeft. Het werkveld is vanaf de start van de opleiding betrokken geweest. De commissie beveelt de opleiding wel aan deze betrokkenheid verder vast te leggen en te formaliseren, deze aanbeveling geldt ook voor de betrokkenheid van de alumni. Hierin is het opzetten van een alumniwerking eerste prioriteit.

In het ZER beschrijft de opleiding het gerealiseerd niveau op basis van diepte-interviews, afgenomen bij stage-promotoren en studenten tijdens het academiejaar 2010-2011. De realisatie van de beroepsspecifieke competenties werd daarbij door beide groepen minimaal voldoende gescoord, de meeste competenties werd de score 'goed' toegekend. De commissie is van oordeel dat de opleiding de vooropgestelde doelstellingen bereikt. Dit blijkt ook uit de eindwerken die de commissie heeft doorgenomen. De opleiding bereidt studenten op adequate wijze voor op het beroepsleven. Die voorbereiding zit vervat in de projecten en het doorlopen van alle verschillende stappen in het bouwproces. Omdat de opleiding pas in 2010-2011 haar eerste alumni kende, is het voor de commissie moeilijk om een efficiënte en correcte benchmark te doen op het vlak van het gerealiseerd niveau van de opleiding. De onderzochte resultaten en de besluiten die daaruit getrokken worden zijn daarom eerder indicatief.

De commissie heeft kunnen vaststellen dat de opleiding bouw haar studierendement proactief wil bewaren door zowel de instroom als de doorstroom te analyseren en zo te anticiperen op mogelijke problemen. Bij afhaakgedrag probeert de opleiding steeds tijdig in te grijpen door middel van een gesprek. Voor de gemiddelde studieduur hanteert de opleiding een streefcijfer van 3,5 jaar. Omdat er nog geen afgestudeerden zijn merkt de commissie op een oordeel te moeten vellen op basis van indicatieve gegevens. De commissie apprecieert echter de opvolging die de opleiding Bouw in de mate van het mogelijke realiseert, alsook het onderzoek dat de opleiding voert naar niet-geslaagden en dropouts. De commissie is daarom positief over de rendementen.

Conclusie

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het .
visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

Pagina 7 van 9 **4. Oordelen visitatiecommissie**

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	ORDEEL	FACET	ORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	V	1.1 niveau en oriëntatie	G
		1.2 domeinspecifieke eisen	G
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	G
		2.2 relatie doelstellingen - programma	V
		2.3 samenhang programma	G
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	E
		2.6 studieomvang	Ok
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	V
		2.8 beoordeling en toetsing	E
3 Inzet van personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	G
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	G
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	V
		4.2 studiebegeleiding	E
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	G
		5.2 maatregelen tot verbetering	G
		5.3 betrokkenheid	G
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	G
		6.2 onderwijsrendement	V

Eindoordeel: positief

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	OORDEEL
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel: positief

6. Besluit¹

betreffende de accreditatie van de Bachelor in de bouw (professioneel gerichte bachelor) van de Katholieke Hogeschool Kempen.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in de bouw (professioneel gerichte bachelor) van de Katholieke Hogeschool Kempen goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Geel wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2012-2013 tot en met het einde van het academiejaar 2019-2020.

Den Haag, 31 augustus 2012

Voor de NVAO,

K.L.L.M. Dittrich
voorzitter

¹ Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport. De instelling heeft geen opmerkingen en/of bezwaren geformuleerd op het ontwerp van accreditatierapport.

Pagina 9 van 9 **Bijlage 1 – Gegevens opleiding**

– naam instelling	Katholieke Hogeschool Kempen
– adres instelling:	Kleinhoefstraat 4 B-2440 GEEL BELGIË
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie, specificatie	Bachelor in de bouw
– niveau en oriëntatie	professioneel gerichte bachelor
– studieomvang	180 studiepunten
– opleidingsvarianten	
– afstudeerrichtingen:	nvt
– studietraject voor werkstudenten:	nvt
– vestiging opleiding	Geel
– onderwijstaal	Nederlands
– (delen van) studiegebieden	Industriële Wetenschappen en Technologie
– bijkomende titel	geen